

Brandos darbas

2017 03 09

Jolanta Pauliukienė

Nacionalinis egzaminų centras

Brandos darbo taikinyis

Kūrybingas, atsakingas, motyvuotas, planuojantis, veiksmingai komunikuojantis, sąžiningas, kritiškai mąstantis, keliantis probleminius klausimus, konstruktyviai sprendžiantis problemas, įsivertinantis, siekiantis įgyti žinių ir taikantis problemų sprendimo strategijas.

Brandos darbo pagrindinės idėjos

- **Mokinys renkasi pats** – mokomąjį dalyką, kryptį, idėją ir jos įgyvendinimo strategiją;
- **Mokinys rengia brandos darbą pats** – pažįstamoje aplinkoje, pats planuodamas laiką ir organizuodamas savo veiklas, prisiimdamas atsakomybę už siekiamą rezultatą;
- Brandos darbo **rengimo ir vertinimo procese numatyti saugikliai**, kurie turi užtikrinti vertinimo patikimumą ir kokybę.

Kūrybingas, atsakingas, motyvuotas, planuojantis, veiksmingai komunikuojantis, sąžiningas, kritiškai mąstantis, keliantis probleminius klausimus, konstruktyviai sprendžiantis problemas, įsivertinantis, siekiantis įgyti žinių ir taikantis problemų sprendimo strategijas.

- **mokėjimo mokytis** (atsakomybę už savo mokymąsi, gebėjimą rinktis ir taikyti tinkamas mokymosi strategijas (būdus), **planuoti mokymąsi**, save motyvuoti);
- **komunikavimo** (gebėjimą pasirinkti priemones ir būdus informacijai rasti ir perteikti); veiksmingai komunikuoti kalbinėmis ir nekalbinėmis priemonėmis
- **pažinimo** (gebėjimą įvardyti problemą, numatyti jos sprendimo etapus ir nuosekliai veikti, kritiškai mąstyti, daryti pagrįstas išvadas);
- **asmeninę** (darbą atlikti sąžiningai, gerbti autorių teises, gerbti ir toleruoti kitus, **valdyti emocijas ir jausmus**);
- **socialinę pilietinę** (rūpinasi kitų ir aplinkos saugumu);
- **iniciatyvumo ir kūrybingumo** (kūrybingai, nestandartiškai mąstyti ir veikti, **kelti idėjas, gebėti jomis pasinaudoti**);
- **kultūrinę** (atsakingai ir kūrybingai dalyvauti kultūros procesuose, puoselėti kultūros paveldą).

Koks brandos darbo statusas Lietuvoje?

- 2015 metais patvirtinta Brandos darbo programa
- 2016 metais patvirtinta Brandos darbo vykdymo instrukcija
- Įgyvendinimas prasideda 2017–2018 mokslo metais
- 2018 metų Geriausiųjų eilės sudarymo Tvarkos apraše (3 priedas) – kai pirmojo arba antrojo dalyko brandos darbo įvertinimas ne žemesnis nei 9 skiriama 0,25 balo

Neprivalomas.

Prilyginamas **mokykliniam** brandos egzaminui, atlikus brandos darbą ir išlaikius lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminą, mokinys gali gauti brandos atestatą.

Brandos darbo programa ir vykdymo instrukcija

NACIONALINIS
EGZAMINŲ
CENTRAS

Brandos darbo tikslas

Ugdyti(-is), patikrinti ir įvertinti mokinio pasirinkto dalyko ar ugdymo srities kompetencijas, įgytas mokantis pagal vidurinio ugdymo programą.

Brandos darbo uždaviniai:

- **Sudaryti mokiniui galimybę** laisvai pasirinkti geriausiai jo gebėjimus, poreikius ir interesus atitinkančią brandos darbo idėją (problema, objektą, sumanymą), savarankiškai tyrinėti, analizuoti, sukurti ir pristatyti savo veiklos rezultatus;
- **Suteikti informacijos mokiniui**, planuojant tolesnį mokymąsi ir profesinę karjerą.

2. Brandos darbas prilyginamas mokykliniam brandos egzaminui, tačiau jis nėra privalomo lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino atitikmuo.

- Brandos darbas negali pakeisti lietuvių kalbos ir literatūros egzamino, bet mokinys gali laikyti egzaminą ir rengti brandos darbą iš lietuvių kalbos.
- Brandos darbo įvertinimas iš bet kurio dalyko nėra prilyginamas ir konvertuojamas į dalyko VBE įvertinimą.

3. Brandos darbui įgyvendinti mokykla gali pasitelkti mokslo ir studijų institucijas, profesinio mokymo įstaigas, kitas įmones, įstaigas, organizacijas.

Atvirumas, pereinamumas iš vidurinio ugdymo į aukštąjį mokslą, sudaro sąlygas pasinaudoti ne tik mokslo baze (laboratorijomis (STEAM), priemonėmis), bet ir konsultacijomis.

4. Brandos darbas – vidurinio ugdymo programos baigiamosios (arba kitos, jei dalyko programa intensyvinama ir baigiama anksčiau) klasės mokinio (kelių mokinių) ilgalaikis darbas, rengiamas ugdymo procese. Brandos darbą galima rengti **iš visų individualaus ugdymo plano vidurinio ugdymo programos dalykų.**

- Nėra diskriminacijos kurio nors dalyko atžvilgiu, nėra skirstoma į egzamininius ir neegzamininius dalykus, lengvus ir sunkius.

7. Pagal veiklos pobūdį brandos darbo metu gali būti atliekamas tyrimas ar kuriamas produktas, pavyzdžiui, istorijos šaltinių analizė, gamtamoksliniai tyrimai, duomenų bazės kūrimas **ir pan.** Jei mokinys atlieka tyrimą, tuomet jo aprašymas laikomas brandos darbo aprašu. Kuriant produktą papildomai rengiamas brandos darbo aprašas.

9. Mokinys renkasi individualaus ugdymo plano dalyką (-us) ar ugdymo sritį (-is), iš kurių rengs brandos darbą.
Gali būti rengiamas ir integruotas brandos darbas.

12. Brandos darbo vadovas privalo supažindinti mokinius su brandos darbo vykdymo ir vertinimo reikalavimais. Prižiūri, stebi, analizuoja, fiksuoja ir vertina mokinio brandos darbo rengimo eigą, konsultuoja ir padeda mokiniui, užpildo brandos darbo vadovo vertinimo lapą ir jį pateikia Brandos darbo vertinimo komisijai.

Turi skatinti mokinių savarankiškumą ir iniciatyvą, jo vaidmuo – tik konsultuoti, patarti, kelti j tikslingą mokinio veiklą orientuotus nukreipiamuosius klausimus.

16. Taškai, skiriami už brandos darbo dalis skirstomi taip:

16.1. už **procesą** skiriama 30 procentų taškų (už darbo planavimą, darbo atlikimą ir pristatymo rengimą);

16.2. už **rezultatą** skiriama 50 procentų taškų (už tyrimo atlikimą ar produkto sukūrimą, informacijos rinkimą ir pateikimą ar aprašo rengimą);

16.3. už **pristatymą** skiriama 20 procentų taškų (už pristatymo turinį, kalbėjimo situaciją, refleksiją ir įsivertinimą).

17. Brandos darbą vertina darbo vadovas ir vertinimo komisija:

17.1. brandos darbo vadovas vertina brandos darbo procesą ir rezultatą;

17.2. **vertinimo komisija** vertina brandos darbo rezultatą ir pristatymą;

- Vertinimo komisija bus išorinė (savivaldybės lygmenyje).

18. Visos brandos darbo dalys mokiniui yra privalomos. Jei bent viena brandos darbo dalis yra neatlikta, brandos darbas nevertinamas ir galutiniu brandos darbo įvertinimu laikomas įvertinimas – „neišlaikyta“.

Brandos darbo struktūra

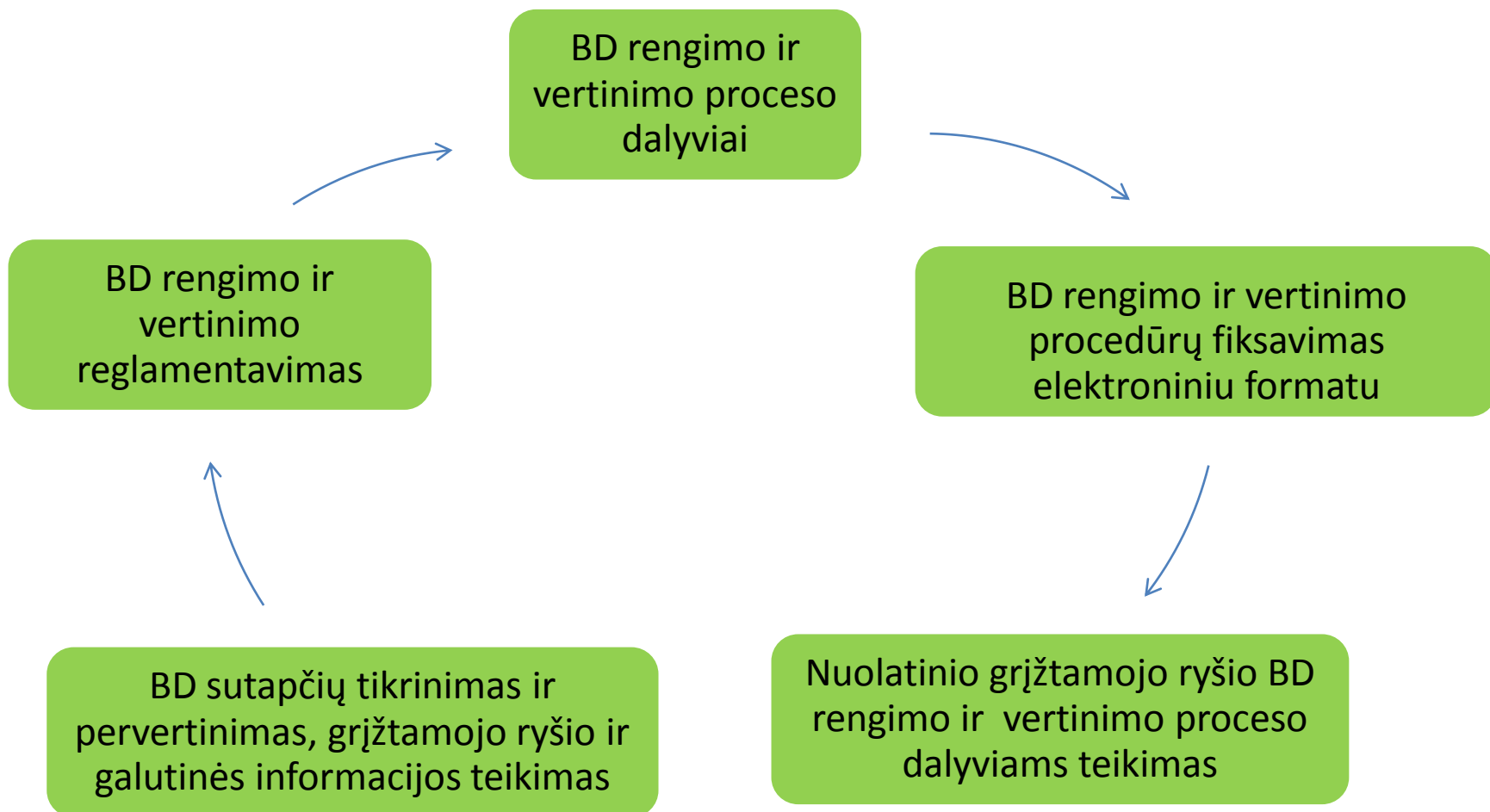
	Procesas (proc.)	Rezultatas	Pristatymas (proc.)
		Tyrimas, produktas ir aprašas (proc.)	
Rengimas	30	50	20
Vertinimas	Darbo vadovas	Darbo vadovas	Vertinimo komisija
		Vertinimo komisija	
	30 proc.	25 / 25 proc.	20 proc.

Vykdyimo instrukcija 2017–2018 m.

Iki 2017 m. rugsėjo 18 d.	Mokinys pasirenka brandos darbą.
Nuo 2017 m. spalio 16 d. iki 2018 metų kovo 16 d.	Rengiamas brandos darbas.
Nuo 2017 m. lapkričio 20 d. iki gruodžio 8 d.	Į duomenų perdavimo sistemą KELTAS suvedami mokinio brandos darbo tarpinių įvertinimų rezultatai.
Nuo 2017 m. gruodžio 18 d. iki 2018 m. sausio 8 d.	Mokinys darbo vadovui pateikia parengtą brandos darbo aprašą. Brandos darbo vadovas perduoda mokinio parengtą brandos darbo aprašą asmeniui, mokykloje atsakingam už duomenų perdavimo sistemą KELTAS, o šis įkelia brandos darbo aprašą į duomenų perdavimo sistemą KELTAS.
2018 m. sausio 22 d.	NEC į duomenų perdavimo sistemą KELTAS įkelia mokinių pateiktų brandos darbų aprašų tikrinimo antiplagiato programa rezultatus.
Nuo 2018 m. sausio 22 d. iki vasario 2 d.	Brandos darbo vadovas vertina mokinio brandos darbo aprašą.
iki 2018 m. vasario 28 d.	Vertinimo komisijos pirmininkas pateikia įvertintus darbus ir pastabas raštu mokyklos vadovui.
2018 m. kovo 7-16 d.	Vyksta brandos darbo pristatymai vertinimo komisijoms.

Brandos darbas. Kokybės saugikliai

Apibendrinimas (1)

- Leidžia gauti informaciją mokiniui, kur aš esu stiprus
- Sudaro sąlygas veikti saugioje simuliacinėje aplinkoje
- Turi kompetencijų matavimo skalę

Biologija, chemija, fizika, geografija, informacinės technologijos, istorija, lietuvių kalba ir literatūra, matematika, užsienio kalbos...

Apibendrinimas (2)

- Brandos darbo metu įvertinamas žinių taikymas ir problemų sprendimas;
- Savarankiškumas, darbų planavimas, tikslo kėlimas, žingsnių / etapų nusimatymas, rezultatų analizė, išvadų ir apibendrinimų rašymas – neturėtų būti naujiena rengiant brandos darbą.

Brandos darbas. Kur ieškoti
informacijos?

NEC tinklalapyje:

<http://www.nec.lt/532/>

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

NACIONALINIS
EGZAMINŲ
CENTRAS